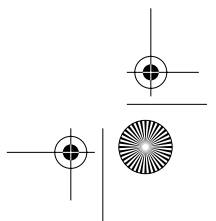
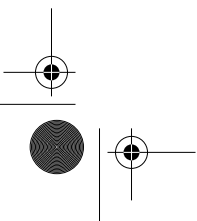
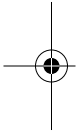
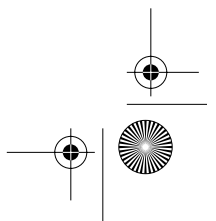
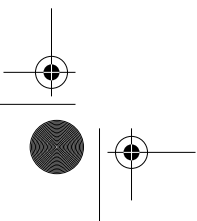
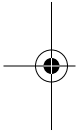
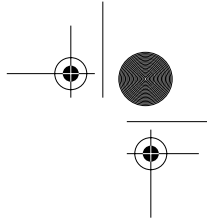
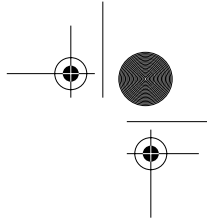

Reflekterende prosesser i praksis

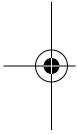

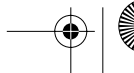
Helge Eliassen og Jaakko Seikkula (red.)

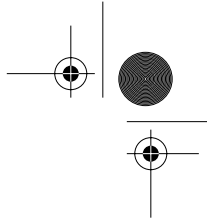
Reflekterende prosesser i praksis

– Klientsamtaler, veiledning,
konsultasjon og forskning

Universitetsforlaget

© Universitetsforlaget 2006

ISBN-13: 978-82-15-00791-5

ISBN-10: 82-15-00791-0

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med rettighetshaverne er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

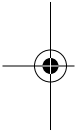
Henvendelser om denne utgivelsen kan rettes til:

Universitetsforlaget AS

Postboks 508 Sentrum

0105 Oslo

www.universitetsforlaget.no

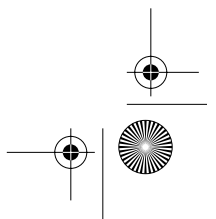
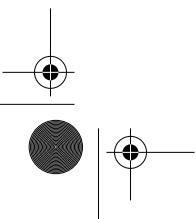
Omslag: NORMAN/SANDVIK DESIGN

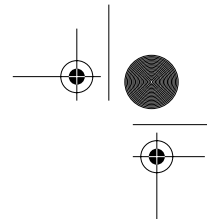
Sats: Rusaanes Bokproduksjon AS

Trykk og innbinding: AIT Otta AS

Boken er satt med: Times 10,5/12,5

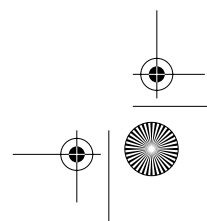
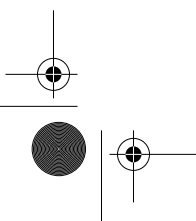
Papir: 90 g G-print

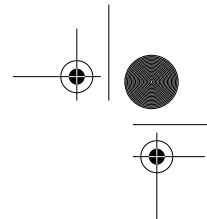

Innhold

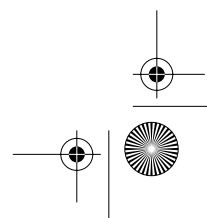
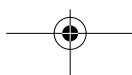
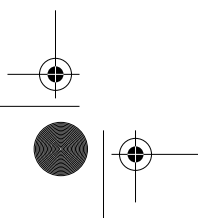
Innledning	11
Del 1 Om reflekterende prosesser	13
1 Reflekterende prosesser – noe mer enn refleksjon?	15
<i>Av Rolf Sundet</i>	
Praksis kommer først	16
Om å lytte og å motta	17
Forskjell som gjør en forskjell	18
Beskrivelser	20
Reflekterende prosesser	21
Harry Goolishian	23
Å snakke sammen	27
Avslutning	32
2 Reflekterende samtaler; min versjon	33
<i>Av Tom Andersen</i>	
Del 2 Samtaler med barn og familier	51
3 Reflekterende prosesser – ett gjennomgående forholdningssatt vid en barn- og ungdomspsykiatrisk mottagning	53
<i>Av Eva Kjellberg, Maria Fjellström-Sandberg, Catharina Hånell, Kristoffer Nyman, Lotta Omma, Annika Nordvall og Tuula Willén</i>	
Psykiatri i Lappland	54
Så här kan det vara	57
Eftertankar	59
Forskning	60
Några data	61
Resultat	61
Hur gick det för barnen?	62
Eftertankar	62
Nytt forskningsprojekt	63
En utveckling av reflekterande prosesser	66
Reflektioner till slut	68

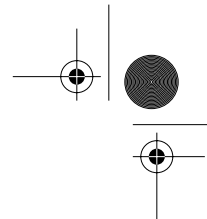

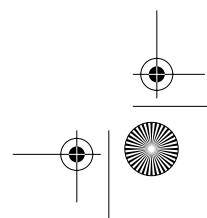
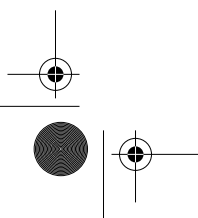
6 Innhold

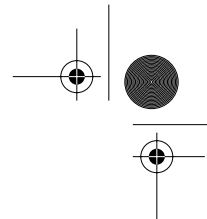
4 Samordning mellom forældre og lærere med hjælp av det reflekterende samtale.	69
<i>Av Ingegerd Wirtberg og Ulf Axberg</i>	
Våra vägar in i arbetet	69
Bakgrund	70
Rambetingelser og bärande tankar.	71
Fallbeskrivning	76
Reflektion.	79
5 Reflekterende prosesser og barnskyddsarbeite	81
<i>Av Jan-Christer Wahlbeck</i>	
Människorna kan vara mänskliga mot varandra	81
Bedömning av föräldraskap.	82
Samspelemonster inom barnskyddsältet.	84
Konflikten mellan det goda og det onda i barnskyddsarbetet	86
Barnskydd, familjeterapi og en kombination av dem	91
Hur prata öppet reflekterande og dialogiskt i barnskyddsarbeite	92
6 Reflekterende team som hedrende seremoni	94
<i>Av Geir Lundby</i>	
Fra reflekterende team til hedrende seremoni	97
Barbara Myerhoff	98
Hedrende seremoni	99
Refleksjoner som til-hørerrespons.	102
Samtaler om erindring og medlemskap.	103
Avslutning	111
Del 3 Samtaler med voksne og familier	113
7 Nytt språk for en psykotisk pasient: Reflekterende prosesser og åpen dialog.	115
<i>Av Jaakko Seikkula</i>	
Åpen dialog og psykoser	115
Behandlingsmøte	116
Psykotisk atferd som et svar	119
Psykotisk krise kan overleves	120
Et kasus. Psykosen «helbredes» i en samtale	121
Til slutt.	125
8 Reflekterende prosesser i organisationsudvikling og i individuel behandling	
Beskrivelse af et forløb: «Stemmerne, der stak af»	127
<i>Av Solvejg Rosenkilde Nielsen</i>	
Første inspiration om reflekterende team/processer	127

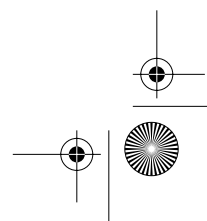
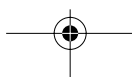
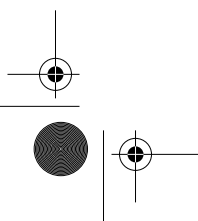
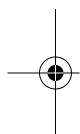

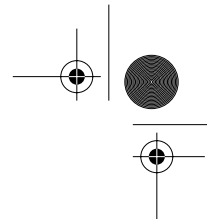
Arbejde med reflekterende prosesser i organisationsudvikling	128
Et samtaleforløb indenfor rammerne af uddannelse i systemisk terapi	132
Stemmerne, der stak af	132
9 Reflekterende gruppeterapi	143
<i>Av Jacob Mosgaard</i>	
Indledning	143
Gruppeterapi	145
En ikke for usædvanlig forskel	149
Refleksjoner over refleksjoner i gruppeterapi	152
Avsluttende refleksjoner	154
10 Reflekterende prosesser i klinisk arbeid med personer som bruker vold i nære relasjoner	155
<i>Av Didrik Hægeland, Are Evang, Hanne Netland Simonsen og Mette Jensen D. Skålholt</i>	<i>155</i>
Invitasjon	157
Samtaler om vold	157
Samtaler om ansvar	160
Samtaler om sammenhenger	162
Avmakt	163
Affektbevissthet	163
Tradisjonelle kjønnsroller	164
Sjalousi	164
Narrativ terapi	165
Rus	165
Samtaler om konsekvenser	166
Reflektantmodell som sikkerhetstiltak	167
Sekundær traumatisering og refleksjon	168
Avsluttende refleksjoner	169
11 Reflekterende prosesser i parsamtaler	
Rom for forandring; fra sinne og fortvilelse til muligheter	171
<i>Av Helge Eliassen</i>	
Innledning	171
Mellom narrative og reflekterende ideer – min vei til reflekterende prosesser	172
Terapeutisk kontekst	173
Viktige prinsipper i mitt arbeid med par	174
Samtalen med Jenny og Petter	179
Reflektanten og terapeuten og refleksjonssamtale	182
Det store vendepunktet – ettersamtalen med Jenny og Petter	184
Etterrefleksjoner	185
Noen kritiske betraktninger	186
Avslutning	187

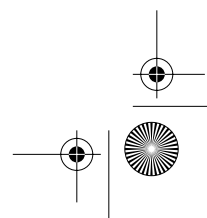
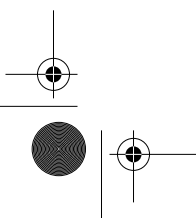

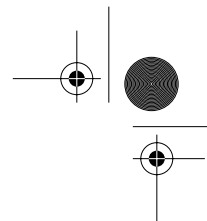
Del 4 Endringsarbeid i organisasjoner	189
12 Från socialkontor till familjehus – en organisationsodysse	191
<i>Av Kristina Hallams</i>	
Studietiden	191
Möte med praktiken	192
Ett befriande möte	192
En tillbakablick på vårt verksamhetsfält	193
Ut med fattigvård och kontroll – in med demokrati, jämlikhet och respekt . . .	193
Början på vår resa	194
Besök i den 5:e provinsen	195
Vi rekryterar fler perspektiv	196
Mångpartisk som alternativ till objektiv	196
Vi lånar klientens mockasiner	197
Kris – hot och möjlighet	197
Låsta dörrar och «kissesäkra» möbler	198
Vi skapar framtid	199
Vårt förändrade förhållningssätt i praktiken	199
Varje samtal rymmer minst två experter	200
Familjen rymmer själv lösningen eller upplösningen av «problemet»	201
När Karin kom tillbaka till jobbet	203
Hur lyckades vi uppfylla målen för vårt förändringsarbete?	204
Avslutning	205
13 Fångad av samtal	206
<i>Av Judit Wagner</i>	
Att ompröva och söka nya vägar	206
Vad är det som vägleder en in till det okända? Det verkliga arbetet	208
Anstalten inifrån	210
Reflekerande samtal, ett sökande efter identitet	211
Reflekerande samtal, möten	215
Det första mötet	215
Relationer har med engagemang, tilltro och mod att göra	216
Berättelsen om brottet kräver mod och hopp om försoning	217
Nykonstruktion	218
Att återse och se tillbaka	219
Cirkeln påbörjas	220

Del 5 veiledning og utdanning	223
14 Veiledningsgrupper med reflekterende team	225
<i>Av Sissel Reichelt</i>	
Mine første erfaringer med reflekterende team	225
Terapeututdanning	226
Bruk av reflekterende team	226
Veiledning som profesjon	227
Hvordan gjør andre det?	228
Veiledningsgruppene	228
Veilederens ansvar	233
15 Annette får briller	
En struktur for veiledning – uten veileder	235
<i>Av Håkon Hårtveit</i>	
Makt og hierarki	235
Materialet	236
Tiden	237
Hvem forteller?	238
Bearbeidelsen	239
Fortellingen	241
Blyanten snurres	243
Gruppen reflekterer	243
Råd	245
Metaforverksted	247
14. mai	248
Enkel veiledningsstruktur	249
16 Utdanning i relasjons- og nettverksarbeid på Nordkalotten	250
<i>Av Magnus Hald, Thorbjørg Guttormsen, Heidi Susann Emaus og Maria Fjellström-Sandberg</i>	
Et nettverk på Nordkalotten	250
Den første utdanningen	251
Et studium i relasjons- og nettverksarbeid eller ikke?	253
Viktige inspirasjonskilder	253
Et toårig deltidsstudium på Nordkalotten i relasjons- og nettverksarbeid	254
Undervisningsformen	254
Hva sier studenter og veiledere om utdanningen?	257
Etterord	258

Del 6 Reflekterende forskning og ettersamtaler	261
17 Reflekterende forskning – forskning fra en reflekterende position PRISME	263
<i>Av Bodil og Poul Burian</i>	
Praktikeren og klienten sam-skaber kildematerialet i indefra-forskning.	264
PRISME viser nyttige billeder af samarbejdsforholdet mellem familien og den professionelle behandler	265
Vi bærer ansvaret for at få billeder frem, som kan rumme ny viden, som er relevant for både klient og praktiker	268
Den nyfrembragte viden blev formidlet til projektgruppens fællesskab som temaer illustreret gennem videofilm	271
Oplevelsen af det sam-skabende opstod i rum, som gav plads til forundring – og der blev skabt et fællesskab, som kunne vurdere den ny viden	273
Vi kan nå langt gennem udveksling og samarbejde mellem forskningstraditioner	276
18 Samtal om samarbejde	
Utværdering av samarbejde mellan brukare, nätverk och team med reflekterande samtal som metod. – Erfarenheter från habiliteringsverksamheten i Uppsala län.	277
<i>Av Barbro Collén, Curt Westin og Madeleine Thörnlund</i>	
Inledning	277
Habilitering som idé och verksamhet	277
Att omsätta goda intentioner i verkligheten.	278
Professionell praktik	279
Hur har vi gått till väga?	281
Vilka har deltagit?	282
Vad tycker brukare om samtalen?	283
Om samtalsformen.	284
Om vad samtalen betytt	285
Vad tycker de professionella?	286
Har de reflekterande samtalen lett till förbättringar i habiliteringsverksamheten?	289
Sammanfattande reflektioner	289
Samlet referanseliste	291
Forfatterpresentasjoner	302
Stikkordregister	309

